

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רלב

המלאך הזה היינו השכינה הקדושה השומרת ומזמנת ברכות לבני העולם

רבי יהודה אמר, "המלאך הגאֵל אתי מְכַל רַע", בא וראה, כתוב: "הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מֵלָאךְ לְפָנֶיךָ וְגו'" (שמות כג, כ), זהו המלאך שהוא גאולת העולם ושמירת האנשים, וזה הוא המזמין ברכות לכל העולם^[כ], לפי שהוא מקבלן תחלה, ואחר כך הוא מזמין בעולם, ובעבור זה כתוב: "הִנֵּה אֲנִי שֹׁלַח מֵלָאךְ לְפָנֶיךָ", וכתוב: "וְשִׁלַּחְתִּי לְפָנֶיךָ מֵלָאךְ" (שם לג, ב). וזה הוא המלאך שלפעמים זכר ולפעמים נקבה^[כא], וכך הוא שבזמן שהוא מזמין ברכות לעולם אז הוא בחינת זכר ונקרא בלשון זכר, כזכר שמזמין ברכות להנקבה, כך הוא מזמין ברכות לעולם, ובזמן שהוא עומד בדין על העולם אז נקרא בלשון נקבה, כנקבה שהיא מעוברת, כך הוא נתמלא מדין ואז נקרא בלשון נקבה, ועל כן לפעמים נקרא זכר ולפעמים נקרא נקבה, והכל סוד אחד.

כדמיון זה כתוב: "וְאֵת לֵהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת", שיש מלאכים הנשלחים בעולם שמתהפכים להרבה גוונים, לפעמים נקבות לפעמים זכרים, לפעמים דין לפעמים רחמים, והכל באופן אחד, כמו כן זה המלאך בהרבה גוונים הוא^[כב], וכל גונים שבעולם ישנם כולם במקום הזה, וזהו הסוד שכתוב: "כִּמְרָאָה הַקִּשְׁתֹּת אֲשֶׁר יִהְיֶה בְעֵינֵי בְיָוִם הַגִּשְׁמִים, כִּן מְרָאָה הַנִּגְהָה סָבִיב הוּא מְרָאָה דְמוּת כְּבוֹד ה'" (יחזקאל א, כח), וכמו שיש בו כל אותן הגוונים, כן גם הוא מנהיג לכל העולם.

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רלג ע"א

הברכות שבירך יעקב

"וַיְבָרְכֶם בְּיוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר בְּךָ יְבָרְךָ יִשְׂרָאֵל לְאִמּוֹר וְגו'", אמר רבי יהודה, "וַיְבָרְכֶם בְּיוֹם הַהוּא", מהו "בְּיוֹם הַהוּא", שהיה די לומר "וַיְבָרְכֶם", ועוד כל לאמר כתוב חסר, וכאן "לְאִמּוֹר" מלא בוא"ו, מפני מה נשתנה, אלא סוד הוא, "וַיְבָרְכֶם בְּיוֹם הַהוּא", מהו "בְּיוֹם הַהוּא", זה סוד המדרגה שנפקדה על הברכות למעלה^[כג], יום ההוא, יום ממקום עליון ההוא

זיו הזוהר

כ. שכל התחלקות השפע בפרטיות לזה העולם, נעשה על ידי זה המלאך שהיא השכינה הקדושה. כא. פירוש, שלפעמים נקרא בלשון זכר, ולפעמים בלשון נקבה. כב. הגונים מורים על המדות, לובן על חסד, אודם על דין, ירוק על רחמים, וזה המלאך מקבל כל מיני השפעות מכל המדות. כג. זה רמז

שנקרא הוא^[כז], והיינו יום ההוא, שאין הפרד בין יום ובין הוא, ובכל מקום היום ההוא, רמו על ב' מדרגות מדרגה עליונה ותחתונה שהן כאחת^[כח].

ולפיכך כשבקש יעקב לברך לבניו של יוסף, בירך אותם בהיחוד שלמעלה ושלמטה, הכל ביחד, כדי שיתקיימו הברכות. ואחר כך הכליל הכל ביחד, ואמר: **"בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל"**, מהו בך, ודאי זה סוד היחוד^[כט], בתחלה מלמטה למעלה, ואחר כך ירד לאמצע ולמטה, **"לְאִמּוֹר"** בוא"ו, הרי אמצע^[ל], ואחר כך ירד למטה בך, וכן הוא יפה כראוי, מלמטה למעלה ומלמעלה למטה.

"בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל", מהו **"יִשְׂרָאֵל"**, ישראל הזקן, יבורך ישראל לא כתוב, אלא **"יִבְרַךְ"**, שהרי ישראל מקבל הברכות מלמעלה, ואחר כך הוא מברך לכל בזו המדרגה התחתונה, דוקא שאמר **"בְּךָ יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל לְאִמּוֹר"**, **"יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים כְּאִפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה"**.

יעקב הקדים ברכת אפרים לפני מנשה

הקדים לו לאפרים בראשונה, לפי שאפרים על שם ישראל נקרא, מניין, מכאן, שכאשר שבט אפרים יצא טרם שנשלם זמן השעבוד של מצרים, דחקו השעה ויצאו מן הגלות, עמדו עליהם אויביהם והרגום, וכתוב: **"בֶּן אָדָם הַעֲצֹמֹת הָאֵלֶּה כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל הִמָּה"** (יחזקאל לו, יא), ועל כן הקדים לאפרים קודם מנשה, ולפיכך אפרים הלוכו ומסעו לצד מערב היה.

יעקב בירך את בני יוסף לפני שבירך את השבטים

ובא וראה, הברכה שבירך לבני יוסף, למה הקדים להם ברכות טרם שבירך לבניו, אלא מכאן שאהבת בני בנים חביבה על האדם יותר מאהבת בניו, ולפיכך הקדים אהבת בני בניו קודם לבניו לברכם תחלה.

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רלד ע"א

כשקרא יעקב לבניו נסתלקה השכינה וחזרה

"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בָּנָיו וַיֹּאמֶר הֶאֱסַפּוּ וְגו'", אמר רבי אבא, הרי ביארו שבשעה הזאת שקרא יעקב לבניו, נסתלקה ממנו השכינה.

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רלד ע"א

בניהן. **כה.** פירוש, שהן שוות כאחת בענין השפעת השפע, כאימא כברתא, כדרגא עלאה כן דרגא תתאה. **כו.** סוד היחוד היינו ענין הזדווגות עלמא דדכורא עם עלמא דנוקבא, שהיא המלכות הנרמזת בתיבת **בך** כי הוא כוללת כ"ב אותיות מן אל"ף עד תי"ו. **כז.** פירוש, אמצעייתא היינו עלמא דדכורא שבין אימא עלאה לאימא תתאה, ונקרא ישראל סבא, ועליו רמז אות ואו שבתבת לאמור, והיינו האות ואו של השם הוי"ה ברוך הוא.

על עולם הבינה, שנקרא אימא עלאה, והוא מקור נובע שפע ברכה להעולמות והספירות שהם למטה ממנו. **כד.** פירוש, סתם יום רמז על יום השביעי של ימי בראשית, שהוא נגד ספירת מלכות, יום הראשון להשגה מתתא לעילא, ותיבת **הוא** רמז על עולם הבינה שהוא נסתר, והמכיון שיעקב ברכם בהכחות של **יום** ושל **הוא**, שאימא תתאה הנרמזת בתיבת **יום**, תתמלא בשפע ברכה מן אימא עלאה הנרמזת בתיבת **הוא**, על ידי שלא יהיה פירוד

ובא וראה, בשעה שיעקב היה קורא לבניו, נודמנו אברהם ויצחק שם, והשכינה על גביהם, והשכינה היתה משמחת בו ביעקב, להתחבר עם האבות, להתקשר עם נפשותיהם ביחד להיות מרכבה.

בשעה שפתח יעקב ואמר **"הָאֶסְפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם אֵת אֲשֶׁר יִקְרָא אֲתֶכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים"**, **"בְּאַחֲרֵית"** זו השכינה, כביכול נתן יעקב עצבות בה ונסתלקה, אחר כך החזירו לה בניו ביחוד דבריהם, שפתחו ואמרו: **"שָׁמַע יִשְׂרָאֵל וּגוֹ"** (דברים ו, ד), באותה שעה הקימה יעקב, ואמר, ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ונתייבשה השכינה במקומה.

יעקב קרא לבניו בשמם, כדי לחזק את מקומם למעלה במקום שורשם

"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב", מהו הקריאה כאן, אלא הקריאה לחזק מקומם, לחזק אותם למעלה ולמטה.

בא וראה בכל מקום הקריאה בענין זה, שכתוב: **"וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לְהוֹשִׁעַ בֶּן נֹון יְהוֹשֻׁעַ"** (במדבר יג, טז), לחזק מקומו שניצרך, ולקשרו שם, וכן **"וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב"** (בראשית כה, כו), וכתוב: **"וַיִּקְרָא לוֹ אֵל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל"** (שם לג, כ), הקדוש ברוך הוא היה מחזק למקום זה בשם זה, שהקריאה להחזיק היא באה.

כעין זה **"וַיִּקְרָא יַעֲקֹב אֶל בְּנָיו"**, החזיקם בקיום שלם.

"וַיֹּאמֶר הָאֶסְפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם", **"וַיֹּאמֶר"**, מהו **"וַיֹּאמֶר"**, הרי ביארו כמו שנאמר **"וַאֲמַרְתָּ בְּלִבְבְּךָ"** (ישעיהו מט, כא), אמירה בלחש, **"הָאֶסְפוּ"**, אספו צריך לומר, כמו שכתוב: **"אֶסְפוּ לִי חֲסִידֵי"** (תהלים ג, ה), אלא ידוע לנו שהאספו ממקום עליון הוא **"הָאֶסְפוּ"** בקשר שלם ביחוד אחד.

יסוד ומלכות צריכים להיות קשורים בלי פירוד

"וְאֶגִּידָה לָכֶם", מהו **"וְאֶגִּידָה"** סוד של חכמה הוא, רבי יוסי שאל לרבי שמעון, אמר לו, **"וְאֶגִּידָה"** או ויגד, או ויגידו, וכן כולן, שלמדנו שסוד של חכמה הוא, מפני מה בתבה זו יש סוד של חכמה.

אמר לו, לפי שתבה זו באה באותיות גימ"ל דל"ת בלי פרוד, וזהו סוד של חכמה, תיבה הבאה בשלימות בסוד סדר האותיות **[כט]**, כך הוא כשהן בסוד של חכמה, אבל דל"ת בלא גימ"ל אין הוא שלימות, וכן גימ"ל בלא דל"ת, שהרי זו בזו נתקשרו בלי פרוד, ומי שמפרידן גורם לעצמו מיתה **[ל]**, וזה סוד חטא אדם הראשון, לפיכך תבה זו של סוד חכמה.

זיו הזוהר

הראשונה מן השם הוי"ה ברוך הוא, ועל ידי זה יתקשרו ממילא בקשר שלם ויהיו מתוקנים לקבל הברכות. **כט.** פירוש, כל תיבה שאותיותיה הן בזה הסדר שנסדרו בהאל"ף ביי"ת, יש בה איזה רמז וסוד של חכמה. **ל.** יש לפרש כוונתו בקיצור, שאות ג'

כח. פירוש, שיעקב המשיך בזה עליהם אור עולם הבינה שהוא בבחינת לב, כידוע בינה לבא, וזהו ויאמר כענין **"וְאֶמַרְתָּ בְּלִבְבְּךָ"**, וזהו האספו בבנין הפעל על ידי כח אחר ולא אספו באופן הצווי כי הכונה ה"א אספו, שתאיר עליהם אות ה"א

ואף על פי שאות יו"ד לפעמים בין גימ"ל לדל"ת, אין זה פרוד, והכל קשר אחד הוא, ועל רמז זה כך היא תיבה זו בודאי, "וְאֶגְיֵדָה לְכֶם", סוד של חכמה, בקש לגלות סוף כל המעשים של ישראל.

יעקב אמר כל מה שהיה צריך לומר

ואפשר תאמר שלא גלה מה שבקש לגלות, אם כן למה נכתב תחלה בתורה דבר יעקב בשלימות, ונפגם אחר כך ולא נשתלם הדבר, אלא ודאי נשתלם וכל מה שנצרך לגלות, היה מגלה וסותם, אמר דבר שהוא נגלה מבחוץ, ונסתר בפנים, ודבר התורה לא נפגם לעולם, והכל הוא נסתר בתורה, לפי שהתורה הוא שלימות הכל, שלימות שלמעלה ושלמטה, ואין תיבה או אות בתורה פגומין, ויעקב כל מה שנצרך לו לומר אמר, אבל היה מגלה וסותם, ולא החסיר מכל מה שבקש לגלות אפילו אות אחת.

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רלה ע"א

שמחתו של יעקב קודם מיתתו

רבי שמעון אמר, בא וראה כל י"ב שבטים נדבקו בהשכינה, וכאשר ראה יעקב להשכינה על גביו, קרא ליי"ב בניו להתחבר בה, ובא וראה מטה שלמה לא נמצאת מן היום שנברא העולם, כשעה ההוא שבקש יעקב להסתלק מן העולם, אברהם מימינו יצחק משמאלו, יעקב היה שוכב ביניהם, והשכינה לפניו, כיון שראה יעקב כך, קרא לבניו והדביקם מסביב להשכינה, וסדר אותם בסדר שלם, מניין שסדרם מסביב להשכינה, שכתוב: "וְהָאֶסְפוּ" [לא] ואז נמצאה שם שלמות הכל, וכמה מרכבות עליונות סביבותם.

פתחו ואמרו: "לֶךְ ה' הַגְדֵּלָה וְהַגְבֹּרָה וְהַתְפַּאֲרָת" וגו' (דה"א כט, יא), אז נאסף השמש אל הלבנה, ונתחבר מזרח במערב [לב], זה שכתוב: "וַיֵּאֶסֶף רַגְלֵי אֶל הַמֶּטֶה", האירה הלבנה ונמצאת בשלימות, ועל אז ודאי למדנו שיעקב אבינו לא מת, כיון שראה יעקב סדר שלם מה שלא נמצא כך לאדם אחר, היה שמח ומשבח לו להקדוש ברוך הוא, ופתח ובירך לבניו לכל אחד ואחד כראוי לו.

זיו הזוהר

עולם ועולם יש בו יו"ד ספירות בפרטיות. **לא**. יש לפרש, שדורש האספ"ו ה' אספו, והמכיון אספו עצמכם אל ה"א, היינו השכינה הקדושה ששורשה ה"א האחרונה מהשם הוי"ה ברוך הוא, או יש לפרש, שיעקב זרזם שיזכרו לפעול תמיד היחוד הנרמז בתיבת האספ"ו, שאות א' רמז על אחד יחיד ומיוחד, המזדווג עם ס"ה ועם פ"ו שהן בגי' אדנ"י אלהי"ם, היינו שמות השכינה הקדושה. **לב**. פירוש, שמש והלבנה, וכן מזרח ומערב, זה משל להזדווגות עלמא דכורא עם עלמא דנוקבא, היינו יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה.

רמז על ספירת התפארת, ספירה ג' מן שש הספירות של עלמא דכורא, וספירה זו כוללת כל שש ספירות, ואות ד' רמז על ספירת מלכות עלמא דנוקבא שהיא בבחינת דלה, שאין לה מגרמה כלום, אלא מה שמשפיע בה התפארת, כדמיון השמש המשפיע אור בהלבנה, והיינו יחוד קודשא ברוך הוא ושכינתיה, וזהו אומנות ישראל לגרום זה היחוד על ידי תורה תפלה מצות ומעשים טובים, ואדם הראשון גרם פירוד והביא מיתה לעולם, ובה יובן שאות יו"ד באמצע אינה מפרדת, כי תרמז על היו"ד ספירות שכל ספירה כלולה מעשר, וגם שכל

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רלה ע"א

יעקב אבינו הפקיד ברכת ראובן ביד ה' שיברכו כעת שיהיה ראוי

"רְאוּבֵן בְּכָרִי אֶתָּה כְּחַי וְרֵאשִׁית אוֹנֵי", אמר רבי יהודה, מה ראה יעקב להתחיל בראובן, יתחיל ביהודה שהוא הראשון לכל המחנות והוא מלך, ועוד שאנו רואים שלא ברכו, וסלק הברכות ממנו עד שבא משה והתפלל עליו, כמו שכתוב: **"יְחִי רְאוּבֵן וְאֵל יָמֹת"** (דברים לג, ו), אבל ודאי ברכו, ועלתה ברכה ההיא למקומה.

משל לאדם שהיה לו בן, כשהגיע זמנו להסתלק מהעולם, בא המלך אליו, אמר, הרי כל ממון שלי יהיה ביד המלך נשמר לבני, כשיראה המלך שבני ראוי לזה יתן לו, כך יעקב אמר: **"רְאוּבֵן בְּכָרִי אֶתָּה"**, אהוב של מעי אתה, אבל הברכות שלך יתעלו ביד המלך הקדוש, עד שיראך ראוי להן, לפי שהלכת עם אפך וכו', כתרגומו.

זוהר חלק א' פרשת ויחי דף רלה ע"ב

רבי חייא אמר, ראובן בכור יעקב, לו היה ראוי הכל, ונלקח ממנו הכל, ונתנה המלכות ליהודה, הבכורה ליוסף, הכהונה ללוי, זה שכתוב: **"פָּחַז כַּמִּים אֵל תּוֹתֵר"**, אל תשאר בהן.

ומה שאמר, **"כְּחַי וְרֵאשִׁית אוֹנֵי"**, כאן ברכו ופקדו להקדוש ברוך הוא, משל לאוהבו של מלך שבקש מן המלך לעשות טוב לבנו, יום אחד עבר בנו בשוק, אמר למלך זה הוא בני ובודאי אהבת נפשי הוא, שמע המלך והבין שהוא מבקש על בנו, כך יעקב אמר **"רְאוּבֵן בְּכָרִי אֶתָּה"** וגו', כאן פקדו ביד המלך.

יעקב מרמז לראובן כמה דברים שיעשו שבט ראובן

"פָּחַז כַּמִּים אֵל תּוֹתֵר", כאן אמר מה שיקרה לו, שלא ישאר בארץ ויהיה נשלך לחוץ לארץ. אמר רבי שמעון, עתידים הם בני ראובן להתגר ב' מלחמות בתוך הארץ, בא וראה כתוב: **"כְּחַי"** בגלות של מצרים, **"וְרֵאשִׁית אוֹנֵי"** שהם יהיו ראשונים אצל אחיהם למלחמה, **"יְתֵר שְׂאֵת"** לגלות אשור, שמשם גלו בני גד ובני ראובן ראשון לכולם, וסבלו כמה צרות וכמה ענויים סבלו, ולא חזרו עד עתה.

"וַיֵּתֵר עֲזִי" לזמן שמלך המשיח יתעורר בעולם, הם יצאו ויתגרו מלחמות בעולם, וינצחו ויתגברו על האומות, ובני העולם יפחדו מהם וירתתו לפניהם, ויחשבו להתגבר במלכות, ולא ישארו בה, זה שכתוב: **"פָּחַז כַּמִּים אֵל תּוֹתֵר"**.

מפני מה לא ישארו בה, אפילו בצד אחד שבעולם, לפי **"פִּי עֲלִית מִשְׁכְּבֵי אַבְיָד"**, לפי שעתידיים לעלות ולהתגר מלחמות בתוך ארץ הקדושה, **"מִשְׁכְּבֵי אַבְיָד"** דוקא, זו ירושלים [לג].

זיו הזוהר

לג. כי שם במקום בית המקדש הוא עיקר השראת השכינה והזדווגות והתקשרות עולם היצירה בעולם

בא וראה בד' צדדי העולם נפזרו בני ראובן בגלות, נגד כל ישראל שהגלו בגלות ד' פעמים בד' צדדי העולם, זה שכתוב: "כחיי" אחד, "וראשית אוני" שנים, "יתר שאַת" שלשה, "ויתר עז" ארבע, כדמיון זה עתידים הם להתגר מלחמה בד' צדדי העולם, ולמשול במלחמותם על הכל, וינצחו עמים רבים וימשלו עליהם.

דבר אחר, "פחז פמים אל תותר פי עלית משכבי אביד", כאן נרמז על הרהור הראשון שהיה לו ליעקב בזו הטפה הראשונה ברחל, שאלמלא הרהור טפה ההיא היה במקומו, היה נשאר ראובן בכל, אבל "פחז פמים אל תותר, פי עלית משכבי אביד", עלית בהרהור אחר, "אז חללת" וגו'.

וכאן נרמז ברכה^[לז], ומה שהיה בזמן ההוא, ומה שהיה כאשר נכנסו ישראל לארץ, ומה שיהיה בזמן מלך המשיח במעשיו של ראובן.

רוצה להיות מליונר בעז"ה?
לימוד שעה אחת זוהר בשבת
שווה 100 מליון שנה תורה
 לקבלת הספרים ערכה של שעה,
 גדולי ישראל והזוהר,
 תיקון הזוהר היומי ועוד, חינם!
פקס: 02-9951300

זיו הזוהר

העשיה להמשיך השפע לקיום העולם. לד. פירוש, ברכה יש בהם. שאלה הדברים מראים פנים לכל צד כי גם רמז של